

Minimální kostra v grafu

Jarníkuv algoritmus s haldou/listem

VSTUP:

Souvislý graf $G = (V, E)$, ohodnocení hran $w(e)$ pro $e \in E$.

VÝSTUP:

Kostra grafu (tj podgraf (V, E') , který je stromem a kde $E' \subseteq E$) s co nejmenším součtem ohodnocení hran, tj. s minimálním součtem $\sum_{e \in E'} w(e)$.

PSEUDOKÓD Jarníkova algoritmu s haldou:

Ke každému vrcholu si budeme udržovat stav:

nepřipojený, v haldě, připojený.

Do haldy budeme vkládat trojice: $(u, v, w(uv))$, kde u je připojený, v je nepřipojený.

Kostru stavíme z vrcholu v_0 (ten lze zvolit libovolně).

1. pro $v \in V$
2. stav $v =$ nepřipojený
3. stav $v_0 =$ připojený
4. vytvoř prázdnou haldu H
5. vytvoř prázdnou kostru K
6. pro $v_0s \in E$
7. vlož $(v_0, s, w(v_0s))$ do haldy H
8. stav $s =$ v haldě
9. Dokud je halda H neprázdná
10. odeber z H trojici $(u, v, w(uv))$ s minimální hodnotou $w(uv)$
11. stav $v =$ připojený
12. vlož do K trojici $(u, v, w(uv))$
13. pro $vs \in E$
14. pokud stav $s =$ v haldě s hodnotou hrany $w(e)$ a zároveň $w(vs) < w(e)$
15. zmenši v haldě hodnotu na $w(vs)$ – změň trojici na $(v, s, w(vs))$
16. jinak pokud stav $s =$ nepřipojený
17. vlož do haldy $(v, s, w(vs))$
18. stav $s =$ v haldě
19. stav $s =$ v haldě
20. výstup algoritmu: kostra K

Za zmínku stojí podobnost Jarníkova algoritmu s Dijkstrovým algoritmem na hledání nejkratší cesty. Stačí nahradit váhu hrany $w(uv)$ délkou cesty

$l(v_0v)$. V pseudokódu na řádcích 14, 15, 18 nahradíme $w(vs)$ součtem $l(v_0s) = l(v_0v) + w(vs)$ a na řádku 14 hodnotu $w(e)$ dosavadní hodnotou $l(v_0s)$.

ČASOVÁ SLOŽITOST:

Označíme $n = |V|$ počet vrcholů, $m = |E|$ počet hran, stupeň vrcholu $\deg(v)$ značí počet hran, které vrchol v obsahují. Součet stupňů $\sum_{v \in V} \deg(v) = 2m$, protože každá hrana obsahuje dva vrcholy.

Uurčíme, kolikrát se provedou cykly v algoritmu:

For cyklus na řádcích 1 – 2 se provede n -krát.

For cyklus na řádcích 6 – 8 se provede $\deg(v_0)$ -krát.

Vrcholy postupně projdou stavy: nepřipojený, v haldě, připojený. Každý vrchol vložíme do haldy jen jednou. While cyklus na řádcích 9 – 19 se tedy provede n -krát.

For cyklus na řádcích 13 – 19 se provede $\deg(v)$ -krát. Celkem se tedy tento cyklus ve while cyklu provede $\sum_{v \in V, v \neq v_0} \deg(v)$.

Přidáme-li počet cyklů na řádcích 6 – 8, dostaneme, že v algoritmu se provede celkem $\sum_{v \in V} \deg(v) = 2m$ -krát přidání prvku do haldy/zmenšení hodnoty v haldě a n -krát odebrání minimálního prvku z haldy.

Všechny tři operace – přidání prvku, odebrání minimálního prvku, zmenšení hodnoty prvku mají pro haldy velikosti n stejnou časovou složitost $O(\log(n))$.

Místo haldy lze použít list délky n : na pozici s indexem s si uložíme stav vrcholu s a trojici $(v, s, w(vs))$.

Následující tabulka shrnuje operace, jejich časovou složitost pro haldy/list a kolikrát se operace v algoritmu vykoná:

operace	počet	časová složitost	
		halda	list
odebrání minimálního prvku	n	$\log(n)$	$O(n)$
vložení/zmenšení hodnoty prvku	$2m$	$\log(n)$	$O(1)$
za celý algoritmus		$O((n + m) \log(n))$	$O(n^2 + m)$
po úpravě		$O(m \log(n))$	$O(n^2)$

Vysvětlení tabulky:

n , $2m$ ve sloupci *počet* uvádí, kolikrát se daná operace provede během celého algoritmu. Ve sloupci *časová složitost* jsou na prvních dvou řádcích časové složitosti jedné operace, na dalších řádcích pak vynásobením počtem operací dostaneme časovou složitost za celý algoritmus.

TYPY GRAFŮ – POČTY HRAN – VYSVĚTLENÍ ÚPRAVY

Obecně platí $m \leq \binom{n}{2} = \frac{n(n-1)}{2}$, rovnost nastane pro tzv. úplný graf, odtud

dostaneme $O(n^2 + m) = O(n^2)$.

Pro strom platí: $m = n - 1$ a pro souvislý graf platí: $m \geq n - 1$. Odtud dostaneme pro souvislý graf $O((n + m) \log(n)) = O(m \log(n))$

POROVNÁNÍ LISTU S HALDOU

Pro hustý graf, kde je m řádově n^2 je výhodnější list.

Pro grafy s počtem hran $m = O(n)$ je výhodnější použití haldy. Takovými grafy jsou například rovinné grafy.